

תִּלְתַּת קְשָׁרִין בְּיַרְכָּא שְׁמַאלָא, הו"ד וְהוֹדוֹת. הָא
 תְּרִיסַר. וְגוֹפָא קְוִימָא עֲלֵיהוּ הָא תְּלִיסַר. תּוּ,
 בְּתִלְסַר מְכִילָן אֹרִייתָא אֲתַפְרֵשׁ, וְכֹלָא חַד, מֵעִילָא
 לְתַתָּא בְּיַחוּדָא, עַד הֵהוּא אֲתַר דְּקְוִימָא עַל פִּירוּדָא.

שְׁבַעַה עֵינִין עֲלָאִין, אֵלִין דְּכְתִיב, (זכריה ד) עֵינֵי ה'
 הִמָּה מְשׁוּטְטִים דְּכוּרִין, דִּהָא אֲתַר דְּדְכוּרָא
 אִיהוּ. הָכָא (דברי הימים ב טז) עֵינֵי ה' מְשׁוּטְטוֹת, בְּתַקּוּנֵי
 שְׁכִינְתָא לְתַתָּא, אֲתַר דְּנוֹקְבָא (זוהר חדש ל"ג ק"ימא). שְׁבַעַה
 עֵינִין עֲלָאִין, לְקַבִּיל הָא דְּכְתִיב, (דברי הימים א כט) לָךְ ה'
 הַגְּדוּלָּה וְהַגְּבוּרָה וְגו'. הָאִי אֲתַר, אֲשֵׁלִים
 (דף רמא ע"ב) לְכָל סֵטֵר.

תּוּ שְׁעָרָא, בְּמָה דְּכְתִיב, (תהלים קו) מִי יִמְלֹל גְּבוּרוֹת
 ה'. הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (תהלים מ) עֲצָמוֹ מִשְׁעֵרוֹת
 רֵאשֵׁי. וְכְתִיב, (איכה ג) חֲסָדֵי ה' כִּי לֹא תִמְנּוּ וְגו'.

לשון הקודש

(זכריה ד) עֵינֵי ה' הִמָּה מְשׁוּטְטִים, זְכָרִים,
 שְׁהָרֵי זְהוּ מְקוּם שֶׁל זְכָר הוּא. כָּאֵן עֵינֵי
 ה' מְשׁוּטְטוֹת, בְּתַקּוּן הַשְּׁכִינָה לְמַטָּה,
 מְקוּם שֶׁל הַנְּקֻבָּה וְעוֹמְדָתוּ. שְׁבַע עֵינִים
 עֲלִיוֹנוֹת בְּנִגּוּד זֶה שְׁכַתּוֹב לָךְ ה' הַגְּדוּלָּה
 וְהַגְּבוּרָה וְגו'. מְקוּם זֶה מִשְׁלִים לְכָל צַד.
 עוֹד הַשְּׁעָרָא, בְּכַתּוֹב (תהלים קו) מִי יִמְלֹל
 גְּבוּרוֹת ה'. זְהוּ שְׁכַתּוֹב (שם מ) עֲצָמוֹ
 מִשְׁעֵרוֹת רֵאשֵׁי. וְכַתּוֹב (איכה ג) חֲסָדֵי ה'

שֶׁל זְרוּעַ שְׁמַאל, גְּבוּרָה גְּבוּרוֹת.
 שְׁלֵשָׁה קְשָׁרִים בְּיַרְדָּי יְמִין, נְצִ"ח נְצִחִים.
 שְׁלֵשָׁה קְשָׁרִים בְּיַרְדָּי שְׁמַאל, הו"ד
 וְהוֹדוֹת – הָרֵי שְׁנַיִם עֶשֶׂר. וְהַגּוֹף עוֹמֵד
 עֲלֵיהֶם – הָרֵי שְׁלֵשָׁה עֶשֶׂר. עוֹד, בְּשֵׁלֶשׁ
 עֶשֶׂר מִדּוֹת הַתּוֹרָה מִתְּפַרְשֵׁת, וְהַכֹּל
 אֲחָד, מְלַמְעֵלָה לְמַטָּה בְּיַחוּד, עַד אוֹתוֹ
 מְקוּם שְׁעוֹמֵד עַל פִּירוּד.
 שְׁבַעַה עֵינִים עֲלִיוֹנִים, אֵלֶּה שְׁכַתּוֹב

וְתִקְוֶנִין אֵלֶיךָ אֶסְתַּלְקוּ (מֵאַחַר) לְאַתֵּר אַחֲרָא. וְאַף עַל
 גַּב דְּהָכָא אֶתְמַר טְפִי, וְאֶסְתַּלְקִי בְּמִתְקָלָא עֲלָאָה
 וְתִתְאַה, וְשְׁלֵמָה מְלָכָא אֶמְרֵן, וְאַצְטְרִיכְנָא לְפָרְשָׁא
 לֹון. וְפָאָה חוּלְקָהוֹן דְּצַדִּיקָא יִתִיר, דְּיִדְעִין אֲרַחָא
 דְּקִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, וְהָכָא כֵּלָא אֶתְגַּלְיָא לְיִדְעֵי מְדִין.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זְבוּלָן וְיִשְׁשַׁכַּר הִנְאִי עֲבָדוּ, חַד
 יְתִיב וְלַעֲי בְּאוּרֵי תָא, וְחַד נָפִיק וְעָבִיד
 פְּרַקְמִטָּא, וְתַמּוּד לְיִשְׁשַׁכַּר, דְּכִתִּיב, (משלי ג) וְתוֹמְכִיָּה
 מְאוּשָׁר. וְהָוָה פָּרִישׁ בְּיָמֵי לְמַעְבַּד פְּרַקְמִטָּא,
 וְחוּלְקִיָּה חָבִי הָוָה, דְּהָא יִמָּא הָוָה אַחְסֵנִיתִיה. וּבְגִינֵי
 כָּךְ קָרִי לִיָּה יִרְדָּה. דְּרַפִּיָּה דְּיִרְדָּה לְנַפְקָא וְלַמִּיעַל, הָדָא
 הוּא דְּכִתִּיב, (דברים לג) שְׂמַח זְבוּלָן בְּצֵאתְךָ וְיִשְׁשַׁכַּר
 בְּאַהֲלִיךָ. לְחוּף יָמִים יִשְׁכּוֹן, בְּאֵינוֹן פְּרִיִשֵׁי יָמִים,
 לְמַעְבַּד פְּרַקְמִטָּא. לְחוּף יָמִים, אַף עַל גַּב דְּחַד יִמָּא

לשון הקודש

עָשׂוּ. אַחַד יוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה, וְאַחַד
 יוֹצֵא וְעוֹשֵׂה מִסְחָר, וְתוֹמֵךְ בְּיִשְׁשַׁכַּר,
 שְׂפָתוֹב (משלי ג) וְתוֹמְכִיָּה מְאוּשָׁר. וְהָיָה
 פּוֹרֵשׁ לַיָּמִים לַעֲשׂוֹת מִסְחָר, וְחָלְקוּ כָּךְ
 הָיָה, שְׁהָרֵי הַיָּם הָיָה יִרְשָׁתוֹ. וְלָכֵן קוֹרָא
 לוֹ יִרְדָּה. דְּרַדָּה הַיָּרְדָּה לְצֵאת וְלַחֲפִיָּס. זֶהוּ
 שְׂפָתוֹב (דברים לג) שְׂמַח זְבוּלָן בְּצֵאתְךָ
 וְיִשְׁשַׁכַּר בְּאַהֲלִיךָ. לְחוּף יָמִים יִשְׁכּוֹן –
 בְּאוֹתָם יוֹרְדֵי הַיָּם לַעֲשׂוֹת מִסְחָר. לְחוּף

כִּי לֹא תִמְנּוּ וְגו'. וְתִקְוֶנִים אֵלֶיךָ אֶסְתַּלְקוּ
 וְעוֹסֵק לְמִקְוֵם אַחֲרָה. וְאַף עַל גַּב שְׂפָאָן
 נְאֻמָּה יוֹתֵר, וְעֲלָה בְּמִשְׁקַל עֲלִיּוֹן
 וְתַחֲתוֹן, וְשְׁלֵמָה הַמְלָךְ אֶמְרֵם
 וְהַצְטְרַכְנּוּ לְפָרְשָׁם. אֲשֶׁרֵי חֲלָקָם שֶׁל
 הַצְדִּיקִים יוֹתֵר, שְׂיִוְדָעִים דְּרַדָּה הַקְדוּשָׁה
 בְּרִידָה הוּא, וְכֵאֵן הַכֵּל הַתְּגַלָּה לְיִוְדָעֵי
 מְדוּת.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זְבוּלָן וְיִשְׁשַׁכַּר הִנְאִי

הָוָה לֵיהּ בְּאַחֲסַנְתִּיהּ, בְּתַרְיֵן יַמִּין שְׂרַיָּיא.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כָּל שְׂאֵר יַמִּין הָווּ מְחַדְרֵן קַרְפּוֹלִין
בַּיָּמָא דִּילֵיהּ. וְהוּא לְחוּף אֲנִית, אֲתֵר דְּכָל
אַרְבִּין מִשְׁתַּבְּחִין לְמַעַבְד סְחוּרְתָא. וַיִּרְכָּתוּ, אָמַר רַבִּי
חִזְקִיָּה יִרְכָּתִיהּ דִּילֵיהּ מְטִי עַל סֵפֶר צִידוֹן, וְתַחוּמָא
פְּרִישׁ לְהָהוּא אֲתֵר, וּפְרַקְמִטְיָא דְּכָל מְאַרֵי סְחוּרְתָא,
סְחַרִּין וְתַיִבִּין בְּסְחוּרְתֵיהוּ לְהָהוּא אֲתֵר.

רַבִּי אַחָא אָמַר, כְּתִיב, (ויקרא ב) וְלֹא תִשָּׁבֵית מְלַח
בְּרִית אֱלֹהֶיךָ מֵעַל מִנְחַתְךָ עַל כָּל קַרְבְּנֶךָ
תִּקְרִיב מְלַח, וְכִי אִמְאֵי מְלַח. אֲלֵא בְּגִין דְּאִיהוּ
מְמַרְק וּמְבַשֵּׁם מְרִירָא לְאַטְעָמָא, וְאִי לָאו הָוִי (בְּגִין)
מְלַחָא, לָא יָכִיל עֲלָמָא לְמַסְבַּל מְרִירָא. הָדָא הוּא
דְּכְתִיב, (ישעיה כו) כִּי כַּאֲשֶׁר מִשְׁפָּטֶיךָ לְאֶרֶץ צַדֵּק לְמַדּוֹ
יִזְשְׁבֵי תִבְל. וְכְתִיב, (תהלים פט) צַדֵּק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן בְּסֵאֶךָ.

לשון הקודש

ושבים בסחורתם לאותו מקום.
רַבִּי אַחָא אָמַר, כְּתוּב (ויקרא ב) וְלֹא
תִשָּׁבֵית מְלַח בְּרִית אֱלֹהֶיךָ מֵעַל
מִנְחַתְךָ עַל כָּל קַרְבְּנֶךָ תִּקְרִיב מְלַח. וְכִי
לְמַה מְלַח? אֲלֵא מִשּׁוּם שְׁהוּא מְמַרְק
וּמְבַשֵּׁם אֶת הַמֶּר לְתַת לוֹ טַעַם, וְאִם לֹא
הָיָה (מִשּׁוּם) מְלַח, לֹא יָכֹול הָעוֹלָם לְסַבַּל
אֶת הַמֶּר. וְהוּוּ שְׁכַתוּב (ישעיה כו) כִּי כַּאֲשֶׁר
מִשְׁפָּטֶיךָ לְאֶרֶץ צַדֵּק לְמַדּוֹ יִשְׁבֵי תִבְל.

ימים - אף על גב שנים אחד היה
בִּירְשָׁתוֹ, בְּשַׁנֵּי יָמִים הוּא שׁוֹרְהָ.
רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כָּל שְׂאֵר הַיָּמִים הָיוּ
מְחַפְּשִׁים סְחוּרָה בַּיָּם שְׁלוֹ. וְהוּא לְחוּף
אֲנִית, מְקוּם שְׁשֵׁם נִמְצְאוֹת כָּל הָאֲנִיתוֹת
לְעִשׂוֹת סְחוּרָה. וַיִּרְכָּתוּ, אָמַר רַבִּי
חִזְקִיָּה, יִרְכָּתוּ מְגִיעָה עַד גְּבוּל צִידוֹן,
וְתַחוּם שְׁלוֹ נִפְרָד עַד אוֹתוֹ מְקוּם,
וּסְחוּרָה שָׁל כָּל בְּעָלֵי הַסְּחוּרָה סוּבְבִים,

וּמַלְּחָ אִיהוּ בְרִית דְּעֵלְמָא קַיִימָא בֵּיהּ. דְּכַתִּיב, (ירמיה לג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חֻקֹּת שָׁמַיִם וְאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי. בְּגִין כֹּךְ, אֶקְרִי בְרִית אֱלֹהֵיךְ, וְאֶקְרִי יָם הַמַּלְּחָ, וַיִּמָּא אֶקְרִי עַל שְׁמִיּהּ.

רַבִּי חֵיִיא אָמַר, כְּתִיב, (תהלים יא) כִּי צַדִּיק ה' צְדָקוֹת אָהֵב, דָּא מַלְּחָא בַּיּוֹמָא (בַּמַּיּוֹא). וּמֵאֵן דְּפָרִישׁ לִזְוֵן, גָּרִים לְגִרְמִיּה מוֹתָהּ. בְּגִין כֹּךְ כְּתִיב, לֹא תִשְׁבֹּת מַלְּחָ, דְּהָא דָּא בְּלֹא דָּא לֹא אֲזֵלָא.

אָמַר רַבִּי אַחָא, יָם חַד הוּא, וְאֶקְרִי (שמות מח) יַמִּים. אֲזֵלָא אַתְרַּא אֵית בַּיּוֹמָא דְּאִיהוּ מִיּוֹן צְלִילָן, וְאַתְרַּא דְּאֵית בֵּיהּ מִיּוֹן מְתִיקָן, וְאַתְרַּא דְּאֵית בֵּיהּ מִיּוֹן מְרִירָן, בְּגִין כֹּךְ יַמִּים קָרִינֵן, וְעַל דָּא לְחוּף יַמִּים. אָמַר רַבִּי אַבָּא, כָּל שֶׁבֶטָא וְשֶׁבֶטָא, וְכָל חַד וְחַד קִשְׂרָא חַד, מֵאֵינֵן קִשְׂרִין דְּמִתְחַבְּרֵן בְּגוּפָא.

לשון הקודש

ומי שמפרידם גורם לעצמו מיתה, לכן כתוב לא תשבית מלח, שהרי זה לא הולך בלי זה.

אמר רבי אחא, ים אחד הוא, ונקרא ימים. אלא יש מקום בים שהוא מים צלולים, ויש מקום שבו מים מתוקים, ויש מקום בו מים מרים, ולכן קוראים ימים, ועל זה לחוף ימים. אמר רבי אבא, כל שבט ושבט וכל אחד ואחד

וכתוב (תהלים פט) צדק ומשפט מכון כסאך.

ומלח היא ברית שהעולם עומד בו, שכתוב (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי. ולכן נקרא ברית אלהיך, ונקרא ים המלח, והים נקרא על שמו.

רבי חייא אמר, כתוב (תהלים יא) כי צדיק ה' צדקות אהב, זה המלח בים ובמים,

רַבִּי אַבְרָהָם הָיָה יוֹשֵׁב לְיַלְדָּא חַד וְקָם לְמַלְעֵי
בְּאוּרֵיִתָּא. עַד דְּהָוָה יְתִיב, אַתָּא רַבִּי
יוֹסֵי, וּבְטַשׁ אֶפְתָּחָא. אָמַר, סִיפְטָא בְּטוּפְסָרָא
קַפְטָלָאִי שְׂכִיחִי.

יָתְבוּ וְלַעֲוֵי בְּאוּרֵיִתָּא. אֲדַהְכִי קָם בְּרִיָּה דְּאוּשְׁפִיזָא
וְיְתִיב קַמְיָהוּ, אָמַר לֹזֵן מָאִי דְכְתִיב, (יהושע ב)
וְהַחַיִּיתֶם אֶת אָבִי וְאֶת אִמִּי וְגו'. וְכְתִיב וּנְתַתֶּם לִי
אוֹת אֲמַת. מָאִי קָא בְּעָאֵת מְנִיָּהוּ. אָמַר רַבִּי אַבְרָהָם
יְאוּת שְׁאַלְתָּ, אֲבָל אֵי שְׁמַעְתָּ מִיַּדִּי אֵימָא בְּרִי. אָמַר,
תּוּ שְׁאַלְתָּא, דְּהָא אֵינּוֹן יִתְבוּ לָהּ מַה דְּלֹא בְּעָאֵת
מְנִיָּהוּ, דְכְתִיב, אֶת תְּקִנֹת חוּט הַשָּׁנִי הִזָּה תִקְשְׁרִי
בְּחִלּוֹן וְגו'.

אַלָּא הָכִי אוֹלִיפְנָא, הִיא בְּעָאֵת סִימְנָא דְחַיִּי,
דְכְתִיב וְהַחַיִּיתֶם אֶת אָבִי וְגו', וְאַמְרָה, סִימְנָא

לשון הקודש

שְׂכִיבֹב (יהושע ב) וְהַחַיִּיתֶם אֶת אָבִי וְאֶת
אִמִּי וְגו', וְכָתוּב וּנְתַתֶּם לִי אוֹת אֲמַת,
מַה רָצְתָה מֵהֶם? אָמַר רַבִּי אַבְרָהָם, יָפָה
שְׁאַלְתָּ, אֲבָל אִם שְׁמַעְתָּ דְבַר - אָמַר
בְּנִי. אָמַר, עוֹד שְׁאַלְתָּ, שְׁהָרִי הֵם נְתַנוּ
לָהּ מַה שְׁלֹא רָצְתָה מֵהֶם, שְׂכִיבֹב אֶת
תְּקִנֹת חוּט הַשָּׁנִי הִזָּה תִקְשְׁרִי בְּחִלּוֹם וְגו'.
אַלָּא כִּד לְמַדְנֵי, הִיא רָצְתָה סִימְנָא חַיִּים,

קִשְׁר אַחַד מֵאוֹתָם קִשְׁרִים שְׂמַתְחַבְּרִים
בְּגוּף.

רַבִּי אַבְרָהָם הָיָה יוֹשֵׁב לְיַלְדָּא אַחַד, וְקָם
לְעַסְק בְּתוֹרָה. עַד שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב, בָּא רַבִּי
יוֹסֵי וְהִכָּה בְּפַתַח. אָמַר, בְּתַבַּת הַשָּׁרִים
מְצוּיִים תְּכַשִּׁיטִים.

יְשֻׁבוּ וְעַסְקוּ בְּתוֹרָה. בֵּין כִּד קָם בֶּן
הַמְּאָרְחַ וְיֹשֵׁב לְפָנֵיהֶם. אָמַר לָהֶם, מַה

דַּחֲוֵי לָא שְׂרִיָא, אֶלָּא בְּאוֹת אֲמַת, וּמֵאֵי אִיהוּ אוֹת
אֲמַת, דָּא אַתּוּ, בְּגִין דְּבִיה שְׂרִיָין חֵיִין. חָבִי
אוֹלִיפְנָא, סִימְנָא דְּמֹשֶׁה קָא בְּעֵאת, וְאִינוּן אֲמֵאֵי
יִהְבוּ לָהּ תַקְנוֹת חוּט הַשְּׁנִי.

אֶלָּא אִינוּן אֲמֵרֵי, מֹשֶׁה הָא אֶסְתַּלַּק מֵעֲלֵמָא, דְּהָא
אֶתְבְּנִישׁ שְׂמִשָּׂא, וְהָא מָטָא זְמָנָא דְּסִיחָרָא
לְמוֹשֶׁלַט, סִימְנָא דְּסִיחָרָא אִית לָן לְמִיתָב לָךְ, וּמֵאֵי
אִיהוּ, תַקְנוֹת חוּט הַשְּׁנִי הַזֶּה. בְּמָה דְּאֶתְ אֲמֵר, (שיר
השירים ד) בְּחוּט הַשְּׁנִי שְׂפִתוֹתֶיךָ. סִימְנָא דִּיהוֹשֻׁעַ יְהִיא
גְבַרְךָ, בְּגִין דְּשׁוֹלְטָנוּתָא דְּסִיחָרָא הַשְּׂתָא. קָמוּ רַבֵּי
אָבָא וְרַבֵּי יוֹסִי (דף רמב ע"א) וּנְשָׁקוּהוּ. אֲמֵרוּ, וְדָאֵי זְמִין
אַנְתָּ לְמַחְוֵי רִישׁ מְתִיבְתָא, אוּ גְבָרָא רַבָּא בִּישְׂרָאֵל,
וּמַעֲנוּ. רַבֵּי בּוֹן.

תו שְׂאִיל וְאֲמַר, בְּנוֹי דִּיעֲקֹב בְּלָחוּ תְרִיסַר שְׁבַטִין,

לשון הקודש

לָנוּ לְתַת לָךְ, וּמַהוּ? תַקְנוֹת חוּט הַשְּׁנִי
הַזֶּה, כְּמוֹ שְׂנֵאמַר (שיר ד) בְּחוּט הַשְּׁנִי
שְׂפִתוֹתֶיךָ. סִימְנָא שֶׁל יְהוֹשֻׁעַ יְהִיָּה אֶעֱלֶךְ,
מְשׁוּם שְׂפַעַת שְׁלֹטוֹן הַלְבָנָה. קָמוּ רַבֵּי
אָבָא וְרַבֵּי יוֹסִי וּנְשָׁקוּהוּ. אֲמֵרוּ, וְדָאֵי
עֲתִיד אַתָּה לְהִיּוֹת רֹאשׁ יְשִׁיבָה אוּ אִישׁ
גְּדוֹל בִּישְׂרָאֵל, וּמַיְהוּ? רַבֵּי בּוֹן.

עוֹד שְׂאֵל וְאֲמַר, כָּל בְּנֵי יַעֲקֹב שְׁנַיִם
עֶשְׂרֵי שְׁבַטִים, הֶסְתְּדְרוּ לְמִטָּה כְּמוֹ

שְׂכָנוּב וְהַחֲיִיתֶם אֶת אָבִי וְגו', וְאֲמַרְהָ,
סִימְנָא חֵיִים אִינוּ שׁוֹרָה אֶלָּא בְּאוֹת אֲמַת,
וּמַהִי אוֹת אֲמַת? זוֹ אוֹת ו', מְשׁוּם שְׂבֹ
שְׁרוּיִים חֵיִים. כְּךָ לְמַדְנֵי, סִימְנָא שֶׁל מֹשֶׁה
בְּקִשָּׁה, וְהֵם לְמָה נִתְּנוּ לָהּ תַקְנוֹת חוּט
הַשְּׁנִי?

אֶלָּא, הֵם אֲמֵרוּ, מֹשֶׁה הָרִי הֶסְתַּלַּק מִן
הָעוֹלָם, שְׁהָרִי הַתְּבַנְס הַשְּׂמֶשׁ, וְהָרִי הַגִּיעַ
זְמַן הַלְבָנָה לְשֹׁלֵט, סִימְנָא שֶׁל הַלְבָנָה יֵשׁ

אֶתְסַדְרוּ לְתַתָּא בְּנוּנָא דְלַעִילָא, אִמַּאי אַקְדִים
בְּבִרְכָאן זְבוּלוֹן לְיִשְׁשַׁכָּר תְּדִיר, וְהָא יִשְׁשַׁכָּר
אֲשֶׁתְּדִלוּתִיה בְּאוּרֵייתָא, וְאוּרֵייתָא אַקְדִים בְּכָל אַתְר,
אִמַּאי אַקְדִים לִיה זְבוּלוֹן בְּבִרְכָאן. אֲבוּי אַקְדִים לִיה,
מִשָּׁה אַקְדִים לִיה.

אַלָּא זְבוּלוֹן זָכָה עַל דְּאִפִּיק פְּתָא מִפּוּמִיָּה, וְיָהֵב
לְפּוּמִיָּה דְיִשְׁשַׁכָּר, בְּגִינֵי כֶךְ אַקְדִים לִיה
בְּבִרְכָאן. מִחֲכָא אוּלִיפְנָא, מָאן דְּסָעִיד לְמַרְיָה
דְּאוּרֵייתָא, נָטִיל בְּרְכָאן מִעִילָא וְתַתָּא. וְלֹא עוֹד אַלָּא
דְּזָכִי לְתִירֵי פְתוּרֵי, מַה דְּלֹא זָכִי בַר נֶשׁ אַחֲרָא. זָכִי
לְעוֹתָרָא דִּיתְבָּרַךְ בְּתַאי עֲלֵמָא, וְזָכִי לְמַתְוֵי לִיה
חוֹלְקָא בְּעֲלֵמָא דְאַתֵּי. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, זְבוּלוֹן לְחוּף
יָמִים יִשְׁכּוֹן וְהוּא לְחוּף אֲנִית. בֵּינוֹן דְּכְּתִיב לְחוּף
יָמִים, אִמַּאי וְהוּא לְחוּף אֲנִית. אַלָּא, לְחוּף יָמִים,
בְּעֲלֵמָא דִּין. לְחוּף אֲנִיות, בְּעֲלֵמָא דְאַתֵּי, כְּמָא דְאַתְּ

לשון הקודש

בעל התורה, נוטל ברכות למעלה
ולמטה, ולא עוד, אלא שזוכה לשני
שלחנות, מה שלא זוכה בן אדם אחר.
זוכה לעשר שיתברך בעולם הזה, וזוכה
להיות לו חלק בעולם הבא. והו שכתוב
זבולן לחוף ימים ישכן והוא לחוף אנית.
בין שכתוב לחוף ימים, אז למה והוא
לחוף אנית? אלא לחוף ימים – בעולם

שלמעלה, למה הקדים בברכות את
זבולן ליששכר תמיד, והרי יששכר
השתדלותו בתורה, ותורה מקדימה בכל
מקום? למה הקדים את זבולן בברכות?
אביו הקדים אותו, משה הקדים אותו?
אלא זבולן זכה על שהוציא פת מפיו
ונתן לפיו של יששכר, משום כך הקדימו
בברכות. מפאן למדנו, מי שסועד את

אָמַר, (תהלים קד) שָׁם אֲנִיֹּת יְהִלְכוּן וְגו', דְּתַמָּן הוּא נְגִידוּ
דְעֵלְמָא דְאַתִּי.

פָּתַח וְאָמַר, (שיר השירים ג) הַשְּׁבַעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת
יְרוּשָׁלַיִם אִם תִּמְצְאוּ אֶת דּוּדֵי מַה תִּגִּידוּ לוֹ
שְׁחֹלֵת אֶהְבֶּה אָנִי. וְכִי מָאן קָרִיב לְמִלְכָּא כְּבִנְסַת
יִשְׂרָאֵל, דְּאִיהִי אֲמַרְת אִם תִּמְצְאוּ אֶת דּוּדֵי מַה
תִּגִּידוּ לוֹ. אֵלָּא בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם, אֵלִין אֵינּוּן נִשְׁמַתְהוּן
דְּצַדִּיקֵיָא דְּאֵינּוּן קָרִיבִין לְמִלְכָּא תְּדִיר, וּמוֹדְעִין
לְמִלְכָּא בְּכָל יוֹמָא עֶסְקוּי דְּמִטְרוּנִיתָא.

דְּהָכִי אֹלִיפְנָא, בְּשַׁעְתָּא דְּנִשְׁמַתָּא נְחַתַת לְעֵלְמָא,
כְּנִסַת יִשְׂרָאֵל עָאֵלַת עֵלָּה בְּקִיּוּמָא דְּאוּמָאָה,
דִּיחֵי לְמִלְכָּא, וְיִזְדַּע לִיה רְחִימוּתָא דִּילָּה לְנַפְיָה, בְּגִין
לְאַתְפִּיִסָּא בְּחַדִּיָּה.

וּבְמַה, בְּגִין דְּחִיּוּבָא עַל בַּר נֶשׁ לְיַחְדָּא שְׂמָא

לשון הקודש

בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם אֵלֹו הֵם נִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים,
שֶׁהֵם תְּמִיד קְרוּבִים לְמִלְכָּה, וּמוֹדְעִים
לְמִלְכָּה בְּכָל יוֹם אֶת עֶסְקֵי הַגְּבִירָה.
שְׂבָדָּה לְמַדְנָה, בְּשַׁעָה שֶׁהַנִּשְׁמָה יוֹרְדַת
לְעוֹלָם, כְּנִסַת יִשְׂרָאֵל נְכַנְסַת עֲלֶיהָ
בְּקִיּוּם שָׁל שְׁבוּעָה, שֶׁתִּגִּיד לְמִלְכָּה וְתוֹדִיעַ
לוֹ אֶהְבַּתָּה אֵלָיו, כְּדֵי לְהַתְּפִיֵס עִמוּ.
וּבְמַה? מִשׁוּם שְׁחִיּוּב עַל כֵּן אָדָם לְיַחְדַּר

הַזֶּה, לְחוּף אֲנִיָּת – בְּעוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קד) שָׁם אֲנִיֹּת יְהִלְכוּן וְגו'.
שְׂשָׁם הוּא שְׂפַע הָעוֹלָם הַבָּא.

פָּתַח וְאָמַר, (שיר ה) הַשְּׁבַעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת
יְרוּשָׁלַיִם אִם תִּמְצְאוּ אֶת דּוּדֵי מַה תִּגִּידוּ
לוֹ שְׁחֹלֵת אֶהְבֶּה אָנִי. וְכִי מִי קְרוּב
לְמִלְכָּה כְּמוֹ כְּנִסַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא אוּמְרַת,
אִם תִּמְצְאוּ אֶת דּוּדֵי מַה תִּגִּידוּ לוֹ? אֵלָּא

קְדִישָׁא בְּפוּמָא, בְּלִפְא בְּנַפְשָׁא, וְלֵאקְשָׁרָא כְּלָא,
כְּשִׁלְהוּבָא דְאֵתְקִשָׁרָא בְּטִיפְסָא, וּבְהָהוּא יְחֻדָּא
דְּעָבִיד, וְגַרִים לְאֵתְפִיִּסָּא מְלִפְא בְּמִטְרוּנִיתָא, וְאוּדַע
לִיָּה לְמִלְפָּא רְחִימוּתָא דִּילָה לְגַבִּיָּה.

דְּבַר אַחַר, בְּנֹת יְרוּשָׁלַם, אֵלִין תְּרִיסַר שְׁבַטִין.
דְּתַנִּינן, יְרוּשָׁלַם עַל תְּרִיסַר טוּרִין קְיִמָּא.
וּמֵאן דְּאָמַר עַל שְׁבַעָה, לָא קָאמַר לְאַשְׁלַמָּא שְׁלִימוֹ,
וְאִף עַל גַּב דְּכִלְא חַד, דְּאִית שְׁבַעָה, וְאִית אַרְבַּע,
וְאִית תְּרִיסַר, וְכִלְא חַד.

וְדַאי עַל תְּרִיסַר טוּרִין קְיִמָּא, תְּלַת טוּרִין לְסַטְרָא
דָּא, וְתְלַת טוּרִין לְסַטְרָא דָּא, וְכֵן לְאַרְבַּע
זְוִיִין, וּבְדִין אֵתְקַרִי חֲתִיה. כְּמָה דְּאֵתְ אָמַר, (יחזקאל י')
הִיא חֲתִיָּה אֲשֶׁר רָאִיתִי תַּחַת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. וְאֵלִין
אַקְרוּן בְּנֹת יְרוּשָׁלַם, בְּגִין דְּקְיִמָּא עֲלֵיהוּ. וְאֵינֹן

לשון הקודש

עַל גַּב שְׁהַבֵּל אַחַד, שְׁיֵשׁ שְׁבַעָה וְיֵשׁ
אַרְבַּעָה וְיֵשׁ שְׁנַיִם עָשָׂר, וְהַבֵּל אַחַד.
וְדַאי עַל שְׁנַיִם עָשָׂר הָרִים עוֹמְדָת,
שְׁלֹשָׁה הָרִים לְצַד זֶה, וְשְׁלֹשָׁה הָרִים לְצַד
זֶה, וְכֵן לְאַרְבַּע זְוִיּוֹת, וְאִזּוּ נִקְרְאָת חֲתִיה,
כְּמוֹ שְׁנַאמַר (יחזקאל י') הִיא חֲתִיָּה אֲשֶׁר
רָאִיתִי תַּחַת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. וְאַלְהָה
נִקְרְאוֹת בְּנֹת יְרוּשָׁלַם, מְשׁוּם שְׁעוֹמְדָת
עֲלֵיהֶן, וְהֵן מְעִידוֹת עֲדוֹת לְמַלְךְ עַל

אֵת הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ בְּפִה, בְּלֵב וּבְנַפֵּשׁ,
וְלְקִשְׁר הַבֵּל כְּשִׁלְהַבַת הַקְּשׁוּרָה בְּגַחְלַת,
וּבְאֹתוֹ הַיְחֻד שְׁעוּשָׂה, גֹּרַם לְפִיִּם
הַמְּלַךְ עִם הַגְּבִירָה, וּמוֹדִיעַ לְמַלְךְ
אַהֲבָתָה אֵלָיו.

דְּבַר אַחַר בְּנֹת יְרוּשָׁלַם – אֵלוֹ שְׁנַיִם
עָשָׂר שְׁבַטִים, שְׁשִׁנְיֹן, יְרוּשָׁלַם עוֹמְדָת
עַל שְׁנַיִם עָשָׂר הָרִים. וְכִי שְׁאָמַר עַל
שְׁבַעָה, לָא אָמַר לְהַשְׁלִים שְׁלֵמוֹת. וְאִף

סְהִירֵי סְהִדוּתָא לְמַלְכָּא עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. הָדָא הוּא
 דְּכַתִּיב, (תהלים קכ"ב) שְׁבִטֵי יְהוָה עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהוֹדוֹת
 לְשֵׁם יי. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וּפְאָה חוֹלְקֵהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל,
 דִּידְעֵי אוֹרְחוֹי דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל־יֵהוּ כְּתִיב, (דברים
 יד) כִּי עִם קְדוֹשׁ אַתָּה לֵי אֱלֹהֶיךָ וּבְךָ בָּחַר יי וְגו'.

יִשְׁשַׁכֵּר חֲמור גָּרַם רוּבִין בֵּין הַמְּשַׁפְּתִים. אָמַר רַבִּי
 אֶלְעָזָר, וְכִי יִשְׁשַׁכֵּר חֲמור אֶקְרִי. אִי בְּגִין
 דְּאִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא, נְקַרְיָה לִיה סוּס אוֹ אַרְיָה, אוֹ
 נֶמֶר, אִמְאֵי חֲמור. אֶלָּא אָמְרוּ, בְּגִין דְּחֲמור נָטִיל
 מְטוּלָא, וְלֹא בָּעִיט בְּמֵאֲרִיָּה כְּשָׂאָר בְּעִירֵי, וְלֹא אִית
 בֵּיה גִּסּוּת הָרוּחַ, וְלֹא חֵיִישׁ לְמִשְׁכַּב בְּאַתַּר מְתַתְּקָן.
 אוּף הָכִי יִשְׁשַׁכֵּר, דְּאִשְׁתַּדַּלוּתִיה בְּאוֹרֵייתָא, נָטִיל
 מְטוּלָא דְּאוֹרֵייתָא, וְלֹא בָּעִיט בֵּיה כְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, וְלֹא אִית בֵּיה גִּסּוּת הָרוּחַ, כְּחֲמור דְּלֹא חֵיִישׁ

לשון הקודש

נִקְרָא לוֹ סוּס אוֹ אַרְיָה אוֹ נֶמֶר, לְמַה
 חֲמור? אֶלָּא אָמְרוּ, מִשּׁוּם שְׁחֲמור נוֹשֵׂא
 מִשָּׂא, וְלֹא בּוֹעֵט בְּאֲדוֹנוֹ כְּמוֹ שָׂאָר
 הַבְּהֵמוֹת, וְאִין בוֹ גִּסּוּת הָרוּחַ, וְלֹא
 חוֹשֵׁשׁ לְשָׁכַב בְּמָקוֹם מְתַתְּקָן. אִף כִּד
 יִשְׁשַׁכֵּר, שְׁהִשְׁתַּדַּלוּתוֹ בְּתוֹרָה, נוֹטֵל
 מִשָּׂא הַתּוֹרָה, וְלֹא בּוֹעֵט
 בְּקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִין בוֹ גִּסּוּת
 הָרוּחַ, כְּמוֹ הַחֲמור שְׁלֹא חוֹשֵׁשׁ לְכַבּוֹדוֹ

כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (תהלים קכב)
 שְׁבִטֵי יְהוָה עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהוֹדוֹת לְשֵׁם
 ה'. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲשֶׁרֵי חֲלָקָם שָׁל
 יִשְׂרָאֵל שִׁינְדְעִים דְּרַבִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, עַל־יָהֶם פְּתוּב (דברים יד) כִּי עִם קְדוֹשׁ
 אַתָּה לְה' אֱלֹהֶיךָ וּבְךָ בָּחַר ה' וְגו'.

יִשְׁשַׁכֵּר חֲמור גָּרַם רִבּוֹן בֵּין הַמְּשַׁפְּתִים.
 אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְכִי יִשְׁשַׁכֵּר נִקְרָא
 חֲמור? אִם מִשּׁוּם שְׁהִשְׁתַּדַּל בְּתוֹרָה,

לִיקָרָא דִּילֵיהּ, אֶלָּא לִיקָרָא דְמַרְיָה (ס"א דרביה). רוּבִין
בֵּין תַּמְשַׁפְתָּיִם, בְּדַאמְרִינֵן וְעַל הָאָרְצַן תִּישֹׁן, וְחַיֵּי צַעַר
תַּחֲתֵיהּ, וּבַתּוֹרָה אַתָּה עִמָּל.

דְּבַר אַחַר יִשְׁשַׁכֵּר חֲמַר גָּרַם רוּבִין וְגו'. פֶּתַח וְאָמַר,
(תהלים כז) לְדָוָד ה' אֹזְרִי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָא יי
מַעֲזוֹ חַיֵּי מִמִּי אֶפְחָד, כִּמְהַ חֲבִיבִין אֵינֻן מְלִין
דְּאֹרֵייתָא, כִּמְהַ חֲבִיבִין אֵינֻן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאֹרֵייתָא,
כִּמִּי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְכָל מָאן דְּאִשְׁתַּדַּל
בְּאֹרֵייתָא, לָא דְחִיל מִפְּגִיעֵי עֲלֵמָא, נְטִיר הוּא
לְעֵילָא, נְטִיר הוּא לְתַתָּא. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא
(דף רמב ע"ב) דְּכַפֹּת לְכָל פְּגִיעֵי דְעֲלֵמָא, וְאַחִית לֹזֵן לְעוֹמְקֵי
דְּתַהוּמָא רַבָּא.

תָּא חַיֵּי, בְּשַׁעְתָּא דְעָאֵל לֵילֵיא, פֶּתַחֲוֵן סְתִימִין,
וּכְלָפֵי וְחַמְרֵי שְׂרִיין וְשַׁטָּאן בְּעֲלֵמָא, וְאַתֵּייהִיבַת

לשון הקודש

כִּמְהַ חֲבִיבִים אוֹתָם שְׂמִשְׁתַּדְּלִים
בַּתּוֹרָה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכָל
מִי שְׂמִשְׁתַּדְּל בַּתּוֹרָה, לֹא פוֹחַד מִפְּגִיעֵי
הָעוֹלָם, שְׂמוּרָה הוּא לְמַעְלָה, שְׂמוּרָה הוּא
לְמַטָּה. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שְׂכּוּפַת כָּל פְּגִיעֵי
הָעוֹלָם וּמוֹרִיד אוֹתָם לְעַמְקֵי תְהוֹם רַבָּה.
בֹּא רֵא, בְּשַׁעָה שְׂנַכְנָם חֲלִילָה,
הַפְּתָחִים נִסְתָּמִים, וּכְלָבִים וְחַמְרִים

אֶלָּא לְכַבוֹד רַבּוֹנוֹ וְרַבּוֹ. רַבִּין בֵּין
הַמְשַׁפְּתָיִם, כִּמּוֹ שְׂאֵמְרָנוּ (אבות פ"ו) וְעַל
הָאָרְצַן תִּישֹׁן, וְחַיֵּי צַעַר תַּחֲתֵיהּ, וּבַתּוֹרָה
אַתָּה עִמָּל.

דְּבַר אַחַר יִשְׁשַׁכֵּר חֲמַר גָּרַם רַבִּין וְגו'
— פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים כז) לְדָוָד ה' אֹזְרִי
וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָע ה' מַעֲזוֹ חַיֵּי מִמִּי
אֶפְחָד. כִּמְהַ חֲבִיבִים הֵם דְּבַרֵּי הַתּוֹרָה,

רְשׁוּ לְחַבְּלָא, וְכָל בְּנֵי עֲלָמָא נְיָיְמֵי בְּעַרְסֵיהוּ,
 וְנִשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקֵיָא סְלָקִין לְאַתְעֵנְנָא לְעִילָא. כַּד
 אֲתַעַר רוּחַ צְפוֹן, וְאַתְפְּלִיג לִילֵיא, אֲתַעְרוּתָא קַדִּישָׁא
 אֲתַעַר בְּעֲלָמָא, וְאַתְמַר בְּכַמְּה דּוּכְתֵי.

זְכָאָה חוֹלְקִיה דְּהָהוּא בַר נָשׁ, דְּאִיהוּ קָאִים בְּתַהִיא
 שְׁעֵתָא, וְאַשְׁתַּדַּל בְּאוּרֵיָתָא. בֵּינן דְּאִיהוּ
 פְּתַח בְּאוּרֵיָתָא, כָּל אֵינּוֹן זִינּוֹן בִּישׁוּן, אָעִיל לֹון
 בְּנוֹקְבֵי דְתַהוּמָא רַבָּה, וְכַפִּית לִיה לַחְמוֹר, וְנַחֲתִית לִיה
 בְּטַפְסְרֵי דְתַחֲזֹת עַפְרָא, דְּזוּהֵמֵי קַסְרָא.

בְּגִינֵי כָּד, יִשְׁשַׁכְּר, דְּאַשְׁתַּדְלוּתִיה בְּאוּרֵיָתָא, כַּפִּית
 לִיה לַחְמוֹר, וְנַחֲתִית לִיה. מִתְהוּא גְרָם
 הַמַּעְלוֹת, דְּאִיהוּ סְלִיק לְנוֹקָא עֲלָמָא, וְשׁוּי מְדוּרִיה
 בֵּין הַמַּשְׁפְּתִים, בֵּין זוּהֵמֵי דְטַפְסְרֵי דְעַפְרָא.

לשון הקודש

שהוא פותח בתורה, את כל אותם
 המינים הרעים הוא מכניס לנֶקֶב תהום
 רבה, וכופת את החמור, ומורידו
 בשרים שפתח העפר של זְהֵמַת הַקֶּשֶׁר.
משום כָּד יִשְׁשַׁכְּר, שהשתדלותו
 בתורה, כופת את החמור ומוריד אותו
 מאותו גֶרָם הַמַּעְלוֹת, שהוא עולה
 להזיק לעולם, ושם מדורו בין
 המשפּתִים, בין זְהֵמַת הַשָּׂרִים שֶׁבְּעַפְרָא.

שורים ומשוממים בעולם, ונתנת רשות
 להשחית, וכל בני העולם ישנים
 במטותיהם, ונשמות הצדיקים עולות
 להתענג למעלה. כשמתעוררת רוח
 צפון ונחלק הלילה, התעוררות קדשה
 מתעוררת בעולם, וזה נאמר בכמה
 מקומות.

אשרי חלקו של אותו אדם שעומד
 באותה שעה ומשתדל בתורה. בין

תָּא חַוִּי, מַה כְּתִיב. וַיֵּרָא מְנַחֵה כִּי טוֹב וְאֵת הָאָרֶץ
כִּי נַעֲמָה וַיֵּט שַׁכְּמוֹ לְסַבַּל וַיְהִי לְמַס עוֹבֵד.
וַיֵּרָא מְנַחֵה כִּי טוֹב, דָּא תוֹרָה שְׂבַכְתָּב. וְאֵת הָאָרֶץ
כִּי נַעֲמָה, דָּא תוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה. וַיֵּט שַׁכְּמוֹ לְסַבַּל,
לְמַסְבַּל עוֹלָא דְאֹרִייתָא, וְלַדְבָקָא בְּהַ יּוֹמֵי וְלִילֵי.
וַיְהִי לְמַס עוֹבֵד, לְמַחְוֵי פְלַח לְקַדְשָׁא בְּרִיד הוּא,
וְלֹא תִדְבָקָא בֵּיה, וְלֹא תִשָּׂא גְרַמְיָה בְּה.

רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חִיָּיא הוּוּ קָא אֲזִילִי
מִגְּלִילָא עֲלָאָה לְטַבְרִיָּה, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
נִיחָד וְנִשְׁתַּדַּל בְּאֹרִייתָא, דְּכָל מָאן דִּינְדַע לְאַשְׁתַּדַּל
בְּאֹרִייתָא, וְלֹא אֲשְׁתַּדַּל, אֲתַחֲיִיב בְּנַפְשִׁיה. וְלֹא עוֹד
אֲלֵא דִיחֲבִין לִיה עוֹלָא דְאַרְעָא, וְשַׁעֲבוּדָא בִישָׂא,
דְּכְתִיב בִּישְׁשַׁכֵּר, וַיֵּט שַׁכְּמוֹ לְסַבַּל, מַחֵו וַיֵּט, סָטָא.
כְּמָה דְאֵת אָמַר, (שמואל א ח) וַיֵּטוּ אַחֲרֵי הַבָּצַע. מָאן

לשון הקודש

רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חִיָּיא הוּוּ קָא אֲזִילִי
הוֹלְכִים מִהַגְּלִיל הַעֲלִיּוֹן לְטַבְרִיָּה. אָמַר
רַבִּי שְׁמַעוֹן, גִּלְדָּ וְנִשְׁתַּדַּל בְּתוֹרָה, שְׂכַל
מִי שִׂידַע לְהַשְׁתַּדַּל בְּתוֹרָה וְלֹא מִשְׁתַּדַּל
– מִתַּחֲיִיב בְּנַפְשׁוֹ, וְלֹא עוֹד, אֲלֵא נוֹתָנִים
עָלָיו עַל הָאָרֶץ וְשַׁעֲבוּד רַע, שְׂכַתוֹב
בִּישְׁשַׁכֵּר וַיֵּט שַׁכְּמוֹ לְסַבַּל. מַה זֶה וַיֵּט?
סָטָא, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (שמואל א ח) וַיֵּטוּ אַחֲרֵי
הַבָּצַע. מִי שְׂפוֹטָה דְרַבּוֹ וְעַצְמוֹ שְׁלֵא

כַּאֲרֵא מַה כְּתוּב, וַיֵּרָא מְנַחֵה כִּי טוֹב
וְאֵת הָאָרֶץ כִּי נַעֲמָה וַיֵּט שַׁכְּמוֹ לְסַבַּל
וַיְהִי לְמַס עוֹבֵד. וַיֵּרָא מְנַחֵה כִּי טוֹב – זו
תוֹרָה שְׂבַכְתָּב. וְאֵת הָאָרֶץ כִּי נַעֲמָה –
זו תוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה. וַיֵּט שַׁכְּמוֹ לְסַבַּל –
לְסַבַּל עַל הַתּוֹרָה וְלַדְבָק בְּהַ יּוֹמֵים
וְלִילוֹת. וַיְהִי לְמַס עוֹבֵד – לְהִיּוֹת עוֹבֵד
אֵת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלַדְבָק בּוֹ וְלַהֲתִישׁ
אֵת עַצְמוֹ בְּה.

דְּסָטָא אַרְחִיָּה וְגַרְמִיָּה, דְּלֹא לְמַסְבֵּל עוּלָא דְּאוּרִיָּתָא,
מִיַּד וַיְהִי לָמָּס עוּבַד.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (משלי ח) לְהִנְחִיל אוּחְבֵי יֵשׁ
וְאוּצְרוּתֵיהֶם אִמְלֵא. וּפְאִין אֵינּוֹן בְּנֵי עֲלָמָא,
אֵינּוֹן דְּמַשְׁתַּדְּלֵי בְּאוּרִיָּתָא, דְּכָל מָאן דְּאִשְׁתַּדַּל
בְּאוּרִיָּתָא, אֶתְרַחִים לְעִילָא, וְאֶתְרַחִים לְתַתָּא, וְאֶחְסִין
בְּכָל יוֹמָא, יְרוּתָא דְּעֲלָמָא דְּאָתִי. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב,
לְהִנְחִיל אוּחְבֵי יֵשׁ. מָאן יֵשׁ. דָּא עֲלָמָא דְּאָתִי דְּלֹא
פִּסְק מִיּוֹמֵי לְעֲלָמוֹן, וְנָטַל אֲגַר טַב עֲלָאָה, דְּלֹא זְכִי
בֵּיה בְּר נֶשׁ אַחְרָא, וּמָאן אִיהוּ. י"ש. וּבְגִינֵי כֶּךָ, רְמִיז
לָן שְׁמָא דְּיִשְׁשֶׁכֶר דְּאִשְׁתַּדַּל בְּאוּרִיָּתָא, יֵשׁ שְׁכָר. דָּא
הוּא אַגְרָא דְּאֵינּוֹן דְּמַשְׁתַּדְּלֵי בְּאוּרִיָּתָא, י"ש.

כְּתִיב, (דניאל ז) חֲזָה חֲוִית עַד דִּי כְּרִסוֹן רְמִיז וְעַתִּיק
יּוֹמִין יִתְב וְגו'. חֲזָה חֲוִית עַד דִּי כְּרִסוֹן

לשון הקודש

לְסַבֵּל עַל תּוֹרָה, מִיַּד וַיְהִי לָמָּס עוּבַד.
פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (משלי ח) לְהִנְחִיל
אוּחְבֵי יֵשׁ וְאוּצְרוּתֵיהֶם אִמְלֵא. אִשְׁרֵיהֶם
בְּנֵי הָעוֹלָם, אוֹתָם שְׁמַשְׁתַּדְּלִים בְּתוֹרָה,
שְׁכָל מִי שְׁמַשְׁתַּדַּל בְּתוֹרָה, נֶאֱהָב
לְמַעַלָּה וְנֶאֱהָב לְמַטָּה, וַיּוֹרֶשׁ בְּכָל יוֹם
יְרֻשַׁת הָעוֹלָם הַבָּא. זֶהוּ שְׁכַתּוּב לְהִנְחִיל
אוּחְבֵי יֵשׁ. מַה זֶה יֵשׁ? זֶהוּ עוֹלָם הַבָּא

שְׁכָל פּוֹסְקִים מִיּוֹמֵי לְעוֹלָמִים וְנוֹטַל שְׁכָר
טוֹב עֲלִיּוֹן שְׁלֵא זוֹכֵה בּו אָדָם אַחֵר,
וּמִיָּהוּ? י"ש. וּמִשׁוּם כֶּךָ רְמִיז לָנוּ בְּשֵׁמוֹ
שֶׁל יִשְׁשֶׁכֶר שֶׁהִשְׁתַּדַּל בְּתוֹרָה - יֵשׁ
שְׁכָר. זֶהוּ שְׁכָר שֶׁל אוֹתָם שְׁמַשְׁתַּדְּלִים
בְּתוֹרָה, י"ש.

כתוב (דניאל ז) חֲזָה חֲוִית עַד דִּי כְּרִסוֹן
רְמִיז וְעַתִּיק יּוֹמִין יִתְב וְגו' חֲזָה חֲוִית עַד

רמיו, בד את־חַרְבֵי בֵּי מִקְדָּשָׁא, תִּירֵי כְּרִסְוֹן נִפְלוּ, תִּירֵי
 לְעֵילָא, תִּירֵי לְתַתָּא. תִּירֵי לְעֵילָא, בְּגִין דְּאִתְרַחֵיקַת
 תַּתָּא מֵעֵלְאָה, כְּרִסְיָא דִּיעֲקֹב אִתְרַחֵיקַת מִכְּרִסְיָא
 דְּדָוִד. וְכְרִסְיָא דְּדָוִד נִפְלֵת. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, ^(איכה ב)
 הַשְּׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ. תִּירֵי כְּרִסְוֹן לְתַתָּא, יְרוּשָׁלַם,
 וְאֵינוֹן מְאִירֵי דְאֹרֵייתָא. וְכְרִסְוֹן דְּלְתַתָּא כְּגֹוֹנָא
 דְּכְרִסְוֹן דְּלְעֵילָא, מְרִיחוֹן דְּאֹרֵייתָא הֵינֵו כְּרִסְיָא
 דִּיעֲקֹב. יְרוּשָׁלַם הֵינֵו כְּרִסְיָא דְּדָוִד, וְעַל דָּא כְּתִיב,
 עַד דֵּי כְּרִסְוֹן, וְלֹא כְּרִסְיָא. כְּרִסְוֹן סְגִיֵּין נִפְלוּ,
 וְכִלְהוּ לָא נִפְלוּ, אֲלֵא מֵעֵלְבוֹנָה דְּאֹרֵייתָא.

תָּא חָזִי, בַּד אֵינוֹן זַפְּאֵי קָשׁוּט מִשְׁתַּדְּלֵי בְּאֹרֵייתָא,
 כָּל אֵינוֹן תּוֹקֵפִין דְּשָׂאֵר עַמִּין, דְּשָׂאֵר חִילִין,
 וְכָל חִילִין דְּלַחוֹן, אִתְכַּפְּיִין וְלֹא שְׁלֵטִי בְּעֵלְמָא,
 וְיִשְׂרָאֵל ^(נ"א וי"ש) אֲזַדְּמֵן עֲלֵייהוּ לְסִלְקָא לֹון עַל כְּלָא.

לשון הקודש

יעקב. ירושלים הינו כסא של דוד. ועל
 זה כתוב עד די כרסון, ולא כסא. כסאות
 רבים נפלו, וכלם לא נפלו אלא
 מעלבונה של תורה.

בא ראה, בפסאותם צדיקי אמת
 משתדלים בתורה, כל אותם פחות שאר
 העמים, של שאר החילות, כל החילות
 שלהם נכפים ולא שולטים בעולם,
 וישראל וי"ש מזמנים עליהם להעלותם

די כרסון רמיו – בשנחרב בית המקדש,
 שני כסאות נפלו, שנים למעלה ושנים
 למטה. שנים למעלה, כי התרחקה
 התהונה מהעליונה. כסא של יעקב
 התרחק מכסא דוד, וכסא דוד נפל. זהו
 שכתוב ^(איכה ב) השליך משמים ארץ. שני
 כסאות למטה – ירושלים, ואותם בעלי
 התורה. והכסאות שלמטה כמו הכסאות
 שלמעלה, בעלי התורה, הינו כסא של

וְאִי לָא, חֲמוֹר גְּרָמָא לֹון לְיִשְׂרָאֵל לְמִיּהָד בְּגִלוּתָא,
 וְלִמְנַפֵּל בֵּינֵי עַמְמֵינָא, וְלִמְשַׁלֵּט עַלְיֵיהוּ. וְכָל דָּא
 אִמְאֵי, בְּגִין, וַיֵּרָא מְנַחֵה כִּי טוֹב, וּמִתְקַנָּא קַמּוּיָה,
 וַיִּכּוּל לְמַרְוּחַ בְּגִינָה כַּמָּה טָבִין וְכַמָּה כְּסוּפִין, וְסָטָא
 אוֹרְחִיָה דְלָא לְמַסְבֵּל עוֹלָא דְאוֹרְיִיתָא. בְּגִין כֶּךָ וַיְהִי
 לְמַס עוֹבֵד.

כְּתִיב, (שיר השירים ו) הַדּוֹדָאִים נָתַנוּ רִיחַ וְעַל פְּתָחֵינוּ
 כָּל מְגֻדִים חֲדָשִׁים גַּם יְשָׁנִים וְגו'. הַדּוֹדָאִים
 נָתַנוּ רִיחַ, (הַדּוֹדָאִים) אֵלֶּיךָ אֵינֹן דְּאַשְׁבַּח רְאוּבֵן. כַּמָּה
 דְּאֵת אָמַר, (בראשית ל) וַיִּמְצָא (דף רמג ע"א) דּוֹדָאִים בַּשָּׂדֶה,
 וְלֹא אֶתְחַדְשֵׁן מִלִּי דְאוֹרְיִיתָא, אֶלָּא עַל יְדוּי בְּיִשְׂרָאֵל,
 כַּמָּה דְאֵת אָמַר, (דברי הימים א יב) וּמִבְּנֵי יִשָּׁשְׁכָר יוֹדְעֵי
 בִּינָה לְעֵתִים וְגו'.

וְעַל פְּתָחֵינוּ כָּל מְגֻדִים, אֵינֹן גְּרָמוּ לְמַחְוֵי עַל

לשון הקודש

פְּתָחֵינוּ כָּל מְגֻדִים חֲדָשִׁים גַּם יְשָׁנִים וְגו'.
 הַדּוֹדָאִים נָתַנוּ רִיחַ - וְהַדּוֹדָאִים אֵלוֹ
 אוֹתָם שְׁמֵצָא רְאוּבֵן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית
 כ) וַיִּמְצָא דּוֹדָאִים בַּשָּׂדֶה, וְלֹא הִתְחַדְּשׁוּ
 דְּבָרֵי תוֹרָה אֶלָּא עַל יְדוּי בְּיִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר וּמִבְּנֵי יִשָּׁשְׁכָר יוֹדְעֵי בִּינָה
 לְעֵתִים וְגו'.

וְעַל פְּתָחֵינוּ כָּל מְגֻדִים - הֵם גְּרָמוּ

עַל הַכּוּל. וְאִם לָא, חֲמוֹר גְּרָמֵי לְיִשְׂרָאֵל
 לְלַבֵּת לְגָלוּת וְלַפֵּל בֵּין הָעַמִּים וְלְשַׁלֵּט
 עַלְיֵהֶם, וְכָל זֶה לְמָה? מִשּׁוּם וַיֵּרָא מְנַחֵה
 כִּי טוֹב, וּמִתְקַן לְפָנָיו, וַיִּכּוּל לְהַרְוִיחַ
 בְּגִלְגָּלָה כַּמָּה טוֹבוֹת וְכַמָּה כְּסוּפִים, וְהָפָה
 דְּרָכּוֹ שְׁלֵא לְסַבֵּל עַל תּוֹרָה, מִשּׁוּם כֶּךָ
 וַיְהִי לְמַס עוֹבֵד.

כְּתוּב (שיר ז) הַדּוֹדָאִים נָתַנוּ רִיחַ וְעַל